

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 123/07-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti B., a. s., B., zastúpenej JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veci neprijatia jej podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti B., a. s., o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2006 doručená sťažnosť spoločnosti B., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) vo veci neprijatia jej podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Sťažnosť bola doplnená o znalecký posudok podaním doručeným ústavnému súdu 25. januára 2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je právnickou osobou založenou podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorá je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I v oddiele Sa vo vložke č. 3632/B. Sťažovateľka zastúpená právnym zástupcom cestou kuriéra doručila 31. marca 2006 okresnému súdu návrhy na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh, pričom v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) realizovala tieto podania elektronickými prostriedkami. Podania boli podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, teda podľa zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“). Spolu s návrhmi na vydanie platobných rozkazov sťažovateľka zároveň doručila okresnému súdu aj „*Sprievodný list k návrhu*“, v ktorom ho informovala o svojich podaniach uskutočnených na DVD nosičoch. Okresný súd listom z 5. apríla 2006 sťažovateľke oznámil, že „*vzhľadom k tomu, že súdy Slovenskej republiky nie sú vybavené elektronickou podateľňou v zmysle uvedených predpisov (zákon č. 215/2002 Z. z. a vyhláška NBÚ č. 542/2002 Z. z.), nie je možné prijať (...) podanie vyhotovené elektronickými prostriedkami a podpísané elektronickým podpisom*“, preto okresný súd sťažovateľke vrátil elektronické dokumenty uchované na DVD nosičoch. Okresný súd sťažovateľku upozornil, že návrhy na začatie konania možno zasielať iba v písomnej forme. Sťažovateľka reagovala listom z 26. apríla 2006, v ktorom uviedla, že sprievodný list k návrhu nie je podaním v zmysle § 42 ods. 1 OSP, lebo, ako to vyplýva už z označenia listu, ide len o sprievodný list k návrhom, pričom návrhy na začatie konania (žaloby na vydanie platobných rozkazov) sú zaznamenané v elektronickej podobe na DVD nosiči a sú podpísané zaručeným elektronickým podpisom a opatrené časovou pečiatkou. Sťažovateľka tiež konštatovala, že podania boli realizované v súlade s § 42 ods. 1 OSP

a boli riadne doručené, preto v zmysle § 82 ods. 1 OSP považuje 31. marec 2006 za deň začatia konania. Sťažovateľka poukázala aj na to, že urobiť podanie elektronickými prostriedkami možno už od 1. mája 2002, pričom nie je vinou sťažovateľky, že okresný súd nemá vytvorené podmienky na ich prijímanie. Na toto jej stanovisko okresný súd reagoval listom z 10. mája 2006, v ktorom trval na svojom stanovisku z 5. apríla 2006. Sťažovateľka 19. októbra 2006 urobila nové podanie na okresný súd rovnakým spôsobom ako predtým. Znova zaslala okresnému súdu sprievodný list a DVD nosič obsahujúci návrhy na vydanie platobných rozkazov spolu s prílohami, pričom návrhy boli podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Podania obsiahnuté na tomto druhom DVD nosiči obsahovali rovnaké návrhy ako v prvom prípade. Okresný súd listom zo 16. októbra 2006 sťažovateľke oznámil, že jej podanie urobené 19. októbra 2006 nemožno prijať, a to z dôvodu, že *„nie len tunajší súd, ale žiadny súd v Slovenskej republike nemá v súčasnosti technické vybavenie na prijatie podaní urobených elektronickými prostriedkami“*. Okresný súd sťažovateľke pripomenul, že *„bez ohľadu na to, či tunajší súd bude mať potrebné technické vybavenie na prijímanie elektronických podaní alebo nie, navrhovateľ bude povinný doručiť súdu návrh s prílohami aj v papierovej forme pre účely založenia súdneho spisu (ten sa nevedie v elektronickej forme) a pre účely doručenia opisu protistrane“*.

Na základe uvedeného sťažovateľka požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaniach vedených vo veciach sťažovateľky ako navrhovateľky proti odporcom uvedeným v sťažnosti. Ďalej žiada vysloviť, že uvedené podania sťažovateľky ako navrhovateľky z 11. októbra 2006 urobené 19. októbra 2006 elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom boli urobené zákonom ustanoveným spôsobom, pričom sa okresnému súdu prikazuje na základe týchto podaní konať. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume po 10 000 Sk *„za každé jednotlivé porušenie práva domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...)“*. Napokon sa domáha náhrady trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl.6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v súvislosti s neprijatím jej podaní realizovaných elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ

mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nedovoľuje (napr. I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04).

Námietky sťažovateľky v súvislosti s porušením ňou označených práv zaručených ústavou a dohovorom postupom okresného súdu treba považovať za „iný zásah“.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených listinných dôkazov je zrejmé, že sťažovateľka podala návrhy elektronickými prostriedkami okresnému súdu prvýkrát 31. marca 2006. Okresný súd listom z 5. apríla 2006 oznámil sťažovateľke dôvody, pre ktoré neboli jej podania prijaté a v prílohe tohto listu jej vrátil DVD nosiče obsahujúce elektronické podania. Predmetný list bol sťažovateľke doručený v priebehu apríla 2006, a to najneskôr do 26. apríla 2006, keď sťažovateľka listom z tohto dňa reagovala na oznámenie okresného súdu.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sa o všetkých podstatných skutkových okolnostiach, v ktorých vidí zásah do svojich základných práv a slobôd, dozvedela najneskôr do 26. apríla 2006 keď jej bol doručený list okresného súdu z 5. apríla 2006. V súlade s ustanovením § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jej preto najneskôr v uvedený deň začala plynúť dvojmesačná zákonná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočívajúcejmu v neakceptovaní podaní (návrhov na začatie konania) urobených elektronickými prostriedkami, zo strany okresného súdu.

Sťažovateľka sa na porušenie namietaných práv obrátila na ústavný súd až sťažnosťou z 13. decembra 2006 doručenou ústavnému súdu 14. decembra 2006, teda

zjavne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty dvoch mesiacov (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na túto skutočnosť je jej sťažnosť podaná oneskorene.

Opakovaný pokus sťažovateľky z 19. októbra 2006 o podanie návrhov, ktoré podľa jej slov „*obsahovali rovnaké návrhy (týkali sa tých istých vecí) ako to bolo v prípade DVD nosiča – podania zo dňa 31. 3. 2006*“ nie je z hľadiska plynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde právne významný. Vzhľadom na podstatné skutkové a právne okolnosti a na povahu namietaného zásahu (konanie, následok a dôvody, pre ktoré bolo prijatie elektronických podaní okresným súdom odopreté), zostala totožnosť (identita) zásahu, ktorý sťažovateľka namieta vo vzťahu k svojim právam zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zachovaná aj pokiaľ ide o opakovaný pokus urobiť zamýšľané podania elektronickými prostriedkami a ich následné neprijatie zo strany okresného súdu. O tomto zásahu sa sťažovateľka dozvedela už v apríli 2006. Okolnosti, za ktorých k nemu malo dôjsť, boli sťažovateľke známe (čo vyplýva z jej argumentácie, ako aj z listín pripojených k sťažnosti) vrátane skutočností, že elektronickou podateľňou v zmysle osobitných predpisov nedisponoval v uvedenom čase žiaden súd v Slovenskej republike, pričom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky listom z 3. apríla 2006 oznámilo okresným súdom svoje stanovisko k prijímaniu a používaniu elektronických podaní, v ktorom uviedlo: „*(...) Elektronická podateľňa sa zriaďuje v prípade, ak orgán verejnej moci alebo orgán verejnej správy využíva zaručený elektronický podpis (...) v styku s fyzickými osobami alebo s právnickými osobami (...) Vzhľadom na skutočnosť, že súdy Slovenskej republiky nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu, nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podanie elektronickou formou (...).*“ Sťažovateľka obsah uvedeného stanoviska poznala, keďže naň reagovala v liste z 26. apríla 2006.

Uvedené skutočnosti neumožňovali sťažovateľke predpokladať, že by pri druhom pokuse o podanie návrhov elektronickou formou v tak krátkom časovom horizonte malo, resp. mohlo dôjsť k zmene stanoviska príslušného okresného súdu. Opakovanie pokusu o podanie návrhov formou elektronických podaní v októbri 2006 preto ústavný súd považoval iba za formálny úkon zo strany sťažovateľky aj napriek jej tvrdeniu, že tak

urobila: „(...) v domnení, že Okresný súd Liptovský Mikuláš odstránil technické nedostatky, pre ktoré neprijal (...) podanie zo dňa 31. 3. 2006 (...).“ Sťažovateľka neuviedla žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá by odôvodňovala takýto predpoklad.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, že podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky odmietol ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2007